

Veřejná ochránkyně práv
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.

V Brně dne 13. května 2016
Sp. zn.: 10/2016/NZ/MLU

Vážená paní ministryně,

obracím se na Vás z titulu své funkce národního preventivního mechanismu, kdy provádím tzv. systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí, nebo v závislosti na poskytované péči, a to s cílem posílit ochranu těchto osob před mučením, krutým, nelidským, ponižujícím zacházením nebo trestáním a jiným špatným zacházením.

Ve dnech 11. – 12. dubna 2016 proběhla systematická návštěva **Sanatoria Lotos, Ostředek 1, 257 24 Chocerady**. Jde o zařízení sociálních služeb (domov se zvláštním režimem) uzavřeného charakteru. Učiněná zjištění jsou podkladem pro zprávu z návštěvy zařízení, kterou spolu s doporučeními a návrhy opatření k nápravě adresuji zařízení, jak to stanoví § 21a zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Zařízení nyní běží lhůta pro vyjádření ke zprávě.

Způsob provedení systematické návštěvy a vypracování zprávy z návštěvy Sanatoria Lotos byl standardní, ovšem závažnost učiněných zjištění je mimořádná. Dospěla jsem k názoru, že **klienti tohoto zařízení sociálních služeb jsou vystaveni špatnému zacházení** a že mohlo dojít i k naplnění skutkových podstat některých trestných činů, či správních deliktů.

Můj mandát provádět systematické návštěvy je ze své podstaty preventivní a systémový. V naprosté většině případů vede k jeho úspěšnému naplnění ve vztahu k navštívenému zařízení jednání s vedením, které samo zjedná nápravu, anebo zásah nadřízeného orgánu. V případě Sanatoria Lotos však nemohu spoléhat na tento postup, neboť již můj předchůdce, JUDr. Otakar Motejl, se o něj po systematické návštěvě v roce 2008 pokusil a zařízení této příležitosti nevyužilo. Letošní systematická návštěva odhalila pokračování v neodborném poskytování sociálních a zdravotních služeb a navíc i závažné špatné zacházení.

Proto **v souladu s ustanovením § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv seznamuji se svými zjištěními také příslušné orgány**: zprávu z návštěvy zařízení předávám k dalšímu využití Okresnímu státnímu zastupitelství v Benešově, Ministerstvu práce a sociálních věcí, jako orgánu inspekce poskytování sociálních služeb, a Krajskému úřadu Středočeského kraje, jako registrujícímu orgánu podle zákona o sociálních službách (č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a orgánu s působností podle zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (č. 372/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Zpráva o návštěvě Sanatoria Lotos je velmi podrobná, pro základní orientaci Vás odkazuji na shrnutí na straně 10. Ze zprávy jasně plyne, které poznatky jsou výsledkem pozorování, rozhovorů a studia dokumentace, a které jsou

na úrovni velmi silného a dosud nevyvráceného podezření. Vzhledem k rozsáhlosti zjištěných pochybení naopak ve zprávě nerozebírám, co všechno představuje porušení zákona o sociálních službách, zákona o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, standardů kvality sociálních služeb a odborných standardů péče o seniory a osoby trpící demencí.

Jsem toho právního názoru, že zjištěná pochybení dosahují intenzity ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.). Co z toho plyne, podrobněji rozebírám v kapitole 27 zprávy. U každého ponižujícího zacházení platí, že pokud se státní orgány o něm dozví, musí učinit vše, co od nich lze v daném případě rozumně očekávat, aby špatnému zacházení zabránily.¹

V souladu s ustanovením § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv Vás vyzývám, abyste se k mé zprávě vyjádřila ve lhůtě do 30 dnů. Lhůta, kterou stanovuji, je krátká. Možná bude ministerstvo koordinovat svůj postup s krajským úřadem, případně státním zastupitelstvím, aby nedošlo k porušení zásady ne bis in idem. Přesto Vás žádám, abyste mě informovala už do měsíce. Ujišťuji Vás, že rovněž na mé straně je velké soustředění a urychlený postup.

S pozdravem

Příloha

Zpráva z návštěvy zařízení

Vážená paní
Mgr. Michaela Marksová
ministryně
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčnickém právu 1/376
128 01 Praha 2

Údolní 39
602 00 Brno
tel: (+420) 542 542 888, fax: (+420) 542 542 112

---

¹ Pokud se špatné zacházení dostane do pozornosti vnitrostátních orgánů, uplatní se tzv. „Osman test“, dle kterého stát musí přijmout přiměřené kroky k zabránění špatnému zacházení páchanému soukromými osobami, pokud o něm jeho orgány věděly, nebo vědět mohly. Srov. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Osman proti Spojenému království ze dne 28. října 1998 č. 23452/94.